

Ks. Tadeusz Matras

„SŁOWO BOŻE W PIERWOTNYM KOŚCIELE“

XVII Sympozjum Biblistów Polskich w Nysie

XVII Sympozjum Biblistów Polskich zorganizowane w dniach 3—4 września 1979 r. w gmachu Wyższego Seminarium Duchownego diecezji opolskiej w Nysie, skoncentrowało swoją uwagę i wysiłki wokół problemu „Słowo Boże w pierwotnym Kościele”. Sam fakt, że po raz drugi polscy bibliści podjęli temat związany z interpretacją Słowa Bożego, zdaje się aż nadto wymownie wskazywać na doniosłą ich rolę w przechowywaniu i komentowaniu mowy Boga skierowanej do ludzkości; jak również na ogromną odpowiedzialność za przekazywanie człowiekowi jej treści. Poprzednie spotkanie biblistów w Kielcach pragnęło dotrzeć do fundamentów Słowa Boga i natchnienia jako rzeczywistej gwarancji jego prawdziwości i niezmienności. Tym razem wysiłki uczestników koncentrowały się wokół zagadnienia akceptacji i interpretacji natchnionej mowy w Kościele czasów apostołskich i pierwszych wieków chrześcijaństwa. Obrady rozpoczęto Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem ordynariusza diecezji Śląska Opolskiego ks. bpa dra Alfonsa Nosola. W okolicznościowej homilii ks. Biskup akcentował wielkość Słowa Bożego, jego przebogatą treść, która powinna ogarnąć umysł i serce człowieka, ukształtować jego postawę wobec rzeczywistości oraz stać się materiałem codziennego przeżywania. Szczególnie zaś podkreślał rolę tych, którzy mają to Słowo odczytywać i formować jego interpretację.

Sympozjum otworzył przewodniczący Sekcji Biblistów Polskich o. prof. dr hab. Hugolin Langkammer OFM, witając uczestników a szczególnie przybyłych gości z Erfurtu: ks. dra W. Reidla i ks. dra G. Hentschela, profesorów biblistyki w tamtejszym katolickim Seminarium Duchownym. Słowa wdzięczności od wszystkich uczestników sympozjum, skierował pod adresem JE. ks. bpa A. Nosola — ordynariusza opolskiego oraz władz seminaryjnych za użyczoną gościnę na czas pobytu w Nysie.

Z ogromną radością uczestnicy wysłuchali nadesłanego telegramu z Watykanu od Ojca Świętego Jana Pawła II. Brzmiał następująco: *Biblistom Polskim zebrany na XVII Sympozjum na temat: „Słowo Boże w pierwotnym Kościele” Jego Świątobliwość Jan Paweł II śle braterskie pozdrowienie w Panu i zapewnia o duchowej łączności. Poleca Bogu ich prace, aby wydały owoc stokrotny przyczyniając się do pełniejszego zrozumienia postannictwa Słowa natchnionego. Całym sercem udziela wszystkim uczestnikom błogostawieństwa apostołskiego”*.

Wydawnictwo „Pallottinum” w Poznaniu przesłało również dla obradujących biblistów telegram z życzeniami i miłą wiadomością o podpisaniu do druku ostatniego tomu komentarza do Ksiąg Nowego Testamentu.

Przewodniczący Sekcji poinformował zebranych o uzyskanych stopniach naukowych z zakresu Pisma św. w ubiegłym roku akademickim. Przypomniał zmarłych biblistów i z uczestnikami sympozjum polecił ich

duże w modlitwie miłosierdziu Boga. Wśród tych, których Pan powołał ostatnio do siebie, znajdował się ks. prof. dr Roman Głodowski z Przemysła.

W pierwszym dniu obradom przewodniczyli: sesji przedpołudniowej ks. prof. Felicjan Kłoniecki (Gniezno) a po południu ks. prof. Michał Peter (Poznań). Referaty wygłosili: ks. dr Georg Hentschel (Erfurt): *Historyczna podstawa tradycji o proroku Eliaszu*, ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel (Kraków): *Pojęcie i rola kerygmatu w pierwotnym Kościele*. Jako komunikaty z prowadzonych dociekań naukowych podali: ks. lic. Jerzy Woźniak CM (Zmigród): *Implikacje haj Jahwe* oraz ks. dr Tomasz Jelonek (Kraków): *Wielkość i rola Słowa Bożego według Listu do Hebrajczyków*.

Ponadto o. prof. dr hab. Augustyn Jankowski OSB (Kraków — Tyniec), jako członek Papieskiej Komisji Biblijnej, poinformował o pracach tejże Komisji (w zakresie, jakim to możliwe, gdyż Komisja pracuje *sub secreto*), obradującej w kwietniu br., na swym posiedzeniu w Rzymie, nad zagadnieniem zastosowania ewangelizacji do kultur posiadanych przez ludy ewangelizowane, inaczej mówiąc zaszczepienia „kwasu ewangelicznego” do nowych kultur współczesnej rzeczywistości.

W godzinach popołudniowych tegoż dnia zwiedzano Nysę i jej zabytki sakralne pod przewodnictwem miejscowego proboszcza i dziekana ks. prałata L. Kądziołki.

Pierwszy dzień pracy kończono nabożeństwem biblijnym, podczas którego ks. prof. dr hab. Stanisław Grzybek (Kraków) wygłosił konferencję *Elementy konstytutywne biblijnej radości*. Starł się w niej przekonać słuchaczy, że źródłem prawdziwej radości jest obcowanie z Bogiem a droga nacechowana radością bezpośrednio prowadzi do spotkania z Ojcem Niebieskim, „ubezpiecza to spotkanie i czyni je bardzo owocnym”. Biblia zaś omawiając różne aspekty radości, zaleca praktykowanie jej w codziennym życiu ludzkim „jako najpewniejsze lekarstwo na wszelkie trudności i przeciwności życiowe człowieka”.

Drugi dzień obrad rozpoczęto Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem o. prof. Augustyna Jankowskiego OSB (Kraków — Tyniec). Homilię na temat *Słowo Jezusa pełne mocy* wygłosił ks. prof. dr hab. Józef Kudasiwicz (Kielce), apelując w niej, by słudzy słowa, jako synowie światłości, starali się być na wzór Mistrza potężni czynem i słowem.

W tym dniu obradom przewodniczył ks. prof. Franciszek Józwiak (Włocławek). Referat zaś wygłosił ks. dr Adam Odziemek (Sandomierz): *Lukasowy kerygmat o Jezusie Męczenniku*.

Referenci podjęli się analizy przepowiadania w pierwotnym Kościele. Akcentowali świadomość ciągłości procesu historycznego objawiania się Boga; ściśle zależność kerygmatu Kościoła pierwszych wieków od kerygmatu Jezusowego, wreszcie tożsamość w tych czasach dwóch form dydaktycznych i kerygmy. Przedstawiali strukturę kerygmatu zmierzającego do wykazania, iż wypełniły się prorocтва mesjańskie, a poniżony Chrystus, zmartwychwstając został wywyższony ponad wszelkie stworzenie. Nie przemilczeli również końcowego etapu kerygmatu, zawierającego wezwanie do pokuty, otwierającej bramy zbawienia. Starali się porównać opisy o Jezusie Męczenniku zamieszczone w przekazie ewangelijnym z relacjami o męczennikach z hellenistycznej i judaistycznej literatury, znajdując w nich elementy wspólne, ale jednocześnie bardzo wyraźnie zaznaczając się odrębność, stanowiącą nastawienie parenetyczne i historiozabawcze.

Dyskusja zmierzała do stwierdzenia, iż kerygmat należy rozumieć w podwójnym znaczeniu; w sensie ścisłym jako przepowiadanie zmartwychwstałego Chrystusa i przekazywanie tego świadectwa poganom, zaś

w sensie szerszym jako w ogóle przepowiadanie Mesjasza. Ponadto dyskutanci nie widzieli racji zacieśniania tegoż przepowiadania wyłącznie do świata pogańskiego. Kerygmat był skierowany do ludzi nieznanających Chrystusa.

Następne sympozjum zaprojektowano w dniach 1—3 września 1980 r. we Włocławku. Podejmie ono w dalszym ciągu analizę problemu „Natchnienie biblijne”.

Jako wyraz swojej wiernej i nieugiętej postawy trwania przy Kościele i Piotrze naszych czasów a także służenia sprawie tegoż Kościoła, uczestnicy XVII Sympozjum Biblistów Polskich w Nysie przesłali list na ręce Ojca Świętego Jana Pawła II oraz telegramy do ks. kard. Stefana Wyszyńskiego — Prymasa Polski i ks. bpa Mariana Rechowicza — przewodniczącego Rady Naukowej Episkopatu Polski.

Kraków

KS. TADEUSZ MATRAS

Ks. Jan Łach

XXXVI TYDZIEŃ BIBLIJNY W MADRYCIE

W dniach 24—28 września 1979 r. odbył się Międzynarodowy XXXVI Tydzień Biblijny w Madrycie zorganizowany przez Consejo Superior de Investigaciones Cientificas — Instituto „Francisco Suarez”. Poprzedził go XXXV Tydzień Teologiczny, którego tematem naczelnym było „Małżeństwo i Rodzina”.

Tematem Zjazdu Biblijnego była „Wspólnota i wspólnoty w ramach eklezjologii biblijnej”. Obrady odbywały się przed południem i po południu. Godziny przedpołudniowe wypełniały referaty. Każdego dnia wygłaszano ich cztery. Po południu odbywały się dyskusje. Każdy z referujących wprowadzał w dyskusję, przypominając w skrócie swoją tezę i tok dowodzenia, a po nim głos zabierali zebrani na sali profesorowie — bibliści.

Pierwszy dzień obrad przeznaczony został na tematykę starotestamentalną. Referat wprowadzający wygłoszony został przez D. J. Torralba Guillen z Sewilli nt.: *Jednostka-wspólnota w kryzysie wygnania*. Uzupełniały go kolejne referaty: D. J. Trebolle Berrera z Jerozolimy pt.: *Secesja i schizma wspólnoty izraelskiej*, D. Gabriel Canellas z Madrytu: *Prorocy i polityka* oraz D. J. Alonso Díaz: *Różnice klasowe we wspólnotach na podstawie Psalmów*.

Jeśli referaty dnia pierwszego miały raczej charakter ogólny, to w dniach następnych zabierano głos w sprawach szczegółowych. Referaty wygłaszali zwłaszcza specjaliści zajmujący się literaturą judaistyczną czasu międzytestamentalnego i pierwszych wieków chrześcijaństwa. Badania te w dużej mierze prowadzone są w zespole uczonych hiszpańskich skupionych wokół jednego z większych znawców tej dziedziny wiedzy, prof. Alejandro Díez Macho, na uniwersytecie kompluteńskim w Madrycie. Ośrodek przezeń kierowany konkuruje z drugim, zajmującym się także tą literaturą, szczególnie zaś targumami. Ma on siedzibę również w Madrycie, ale przy instytucie „Francisco Suarez” będącym odpowiedzialnym Polskiej Akademii Nauk. Naukowym leaderem tej dziedziny badań jest